

HRVATSKI GOSPODARSKI RAZVOJ

Stoljetni gospodarski trend 1900.-2000.

- **Pet državno pravnih okvira:**
 - Austro - Ugarsko carstvo do 1918.
 - Kraljevina SHS/Jugoslavija 1918-1941.
 - Nezavisna država Hrvatska(NDH) 1941.- 1943.
 - SFRJ/ SRH (Socijalistička republika Hrvatska 1943.-1990.
 - Samostalna Republika Hrvatska od 1991.

Problem mjere i mjerenja

- **Od 1900.-1945. makroekonomska analiza je u začetima - svodi se na procjenu nacionalnog dohotka (Y) (zbroj nadnica, profita, rente)**
- **Od 1945.-1990. mjeri se materijalna proizvodnja (realni sektor). Tako uporabljive mjere zovu se DBP; DP; ND (Y)**
- **Od 1991.- Bruto domaći proizvod (BDP/GDP); Bruto nacionalni proizvod (BNP/GNP), nacionalni dohodak (Y).**
- **BDP i NP – najviše sintetiziraju različite mjere**

Dinamika stoljetnih gibanja (20. st.)

- **BDP uveća 9 puta /tekući dolari iz 2000. god./**
- **Pučanstvo je povećano svega 1,4 puta ili 40%**
- **BDP/stanovniku porastao više od 6 puta**
- **Stoljetna stopa rasta BDP-a od prosječno 2,19%, a per capita 1,85% (sve stope iznad 1,5% godišnje u dugom roku su povoljne stope rasta)**

Izvor: Družić, Tica, 2002.

Tajvan- najbrže rastuće gospodarstvo 20.st. 4% godišnje.

- **Stope rasta osciliraju tokom godina (ratovi, prirodne katastrofe, godine prosperiteta- duboka strukturna neravnoteža)**
- **Jedina “stabilna” veličina je kontinuirano smanjenje stope porasta stanovništva - posljedica opadanja prirodnog priraštaja.**

Simetrija razvoja

- U 50-ak “mirnih” godina-prvo i treće desetljeće, te razdoblje 1950.-1980. godina-Hrvatska bilježi impresivan rast po godišnjoj stopi od 3,5%.
- Prvo desetljeće 1900.- 1910. godina (Austro-ugarska) – visoke stope preko 3%.
- 1920.-1930.- rast više od 4% godišnje (ekspanzija financijskog sektora)
- 1950. (od 4,5%) do 1980. visok rast 6,3% u svjetskim relacijama

- U preostalih 50-ak godina Hrvatska bilježi negativne ili nulte stope rasta. To su: drugo, veći dio četvrtog, peto, deveto i posljednje desetljeće 20. stoljeća.
- Posljednja dekada 20.st. – deindustrijalizacija sa prosječnom godišnjom negativnom stopom rasta od -0,77%.

- **Poprište tri ratna sukoba:**
 - **1914.-1918. –**
 - **1910.-1920. godine regresa a ne progresa**
 - **1940. – 1945.-**
 - **tj. dekada 1940-1950. (razina BDP-a 1950. bila je niža nego 1940. god.)**
 - **1991.-1995.- Domovinski rat- gospodarska zbivanja u razdoblju 1990.-2000.- negativne stope cijelo desetljeće.**

- **Zašto Hrvatska ne dostiže brže predtranzicijske rezultate ne pripisuje se samo ratnim zbivanjima, nego više ekonomskim i socijalnim deformacijama (pogrešna privatizacija i loša stabilizacijska politika)**

Inflacije u doba krize

- Visoke realne stope rasta između 1950.-1980. god. prati relativno visoka ali podnošljiva inflacija od prosječno godišnje 13%
- U razdoblju recesije u 1980.-tim godinama i krize u 1990.- tim godinama s negativnim stopama rasta od -0,79 i – 1,48%, prosječna stopa inflacije ekspandira na više od 100% godišnje.
- 1993. god. Inflacija iznosi rekornih 1486% na godišnjoj razini

Međunarodna usporedba dinamike i razine razvijenosti

- **Hrvatska – SAD**
- **1900. godina**: Hrvatska starta sa 779 USD a SAD sa 3.496 USD per capita. (USD iz 1990.) što je 4,49 puta više.
- **1998. godina**: Hrvatska ima 5.019. USD a SAD 27.979 USD. Što je 5, 78 puta više na kraju razdoblja

Hrvatski razvojni potencijal

- **Nalazi se upravo u pod-zaposlenim resursima.**
- **Preko 300.000 nezaposlenih**
- **Umirovljenici mlađi od 60 godina (osim invalida)**
- **Potencijal od cca 1 milijun ljudi**
- **BDP se time može udvostručiti**

Gospodarski razvoj 1950.-2000.-god.

- **Rast** od 1952. god sa 4,3 mlrd. USD na 21,3 mlrd.USD u 2000. god. (USD iz 1990.)
- To je **prosječna godišnja stopa rasta** od 3,38% što je realno povećanje od 5 puta.
- Kako je stanovništvo u tom razdoblju raslo po godišnjoj stopi od 0,24% prosječno godišnje, dobije se **rast BDP per capita** također 5 puta veći. (prosječno godišnje 3,13%)

- Od 1952. – 2000. g. zaposlenost je porasla od 477.000 na 1.185.000 , cca 2,5 puta.
- Pokrivenost uvoza izvozom tokom čitave druge polovice 20. stoljeća kreće se ispod 75% ali sa opadajućom dinamikom (1990. g. 50%)
- Inflacija je tokom 50 godina (druga polovica 20.st) iznosila prosječno godišnje oko 50%.(sve do 1994. godine , do stabilizacijskog programa i pojave dezinflacije sa stabilnim i spororastućim cijenama)

EKONOMSKI POLOŽAJ HRVATSKE U EX. YU

- **1948-1981. – prosječna god. stopa rasta DP = 6%**
- **Rast industrijske proizvodnje iznosi 8,2%**
- **Rast poljoprivredne proizvodnje 2,5% godišnje**
- **DP je ukupno povećan 7 puta, industrijska proizvodnja skoro 13 puta, a poljoprivredna se udvostručila.**

- **1947- 1986. – godišnji rast u %**
 - primarni sektor 2,3%
 - sekundarni sektor 6,2%
 - tercijarni sektor 6,9%
- Prosječna god. stopa rasta industrijske proizvodnje iznosi čak 8,2%.
- Rast investicija bio je brži od rasta DP
- OSA su porasla gotovo 8 puta
- Zaposlenost raste više od tri puta

- **Nakon 1970. nekontrolirano raste dug a investicije su ekstenzivne i neefikasne**
- **Nivo razvoja Hrvatske povećan je od 1955. - 1989. blizu 4,5 puta, a 3,8 puta po stanovniku**
- **Radilo se u suštini o sustavu zaštitnih cijena za najmanje produktivne i favoriziranje investicija za najmanje razvijena područja.**
- **To je bila brana normalnom funkcioniranju tržišta, a i vodilo je smanjenju produktivnosti u odnosu na svjetsku privredu.**

70. te i 80. te godine 20.st.

- **1973. god. prva naftna kriza**
- **Ex. Jugoslavija počinje novi investicijski val, naglo zaduživanje pod nepovoljnim uvjetima.**
- **Zajmovi se javljaju kao privremeno pokriće deficita platne bilance**
- **Kreditni su stvorili obavezu prema inozemstvu za budući period**

- Tek iza 1980. god. vodi se ekstremno restriktivna politika koja:

- vodi velikom padu investicija

- padu ukupne potrošnje

To vodi kriznim poremećajima sa katastrofalnim posljedicama

- Osnovni odnosi uspostavljeni su politikom primarne raspodjele i preraspodije dohotka

Razdoblje 1991.-2000.

- **Prosječna godišnja stopa rasta je negativna -1%**
- **Negativna stopa rasta stanovništva -1%**
- **Negativna stopa rasta zaposlenosti
- 2,76%**
- **Prosječna inflacija tijekom desetljeća bila je 93%**
- **Pokrivenost uvoza izvozom oko 50%.**
- **Inozemni je dug utrostručen**

- Ovu dekadu karakteriziraju dva podrazdoblja
- 1991-1995.-rat i ratna ekonomija
- 1996-2000.- bilježe se bitno drugačiji trendovi
 - osim 1999. sve godine pokazuju pozitivne stope rasta (+3,5%)
 - Stopa inflacije 1994. svedena je na nulu, a za razdoblje 1996.-2000. iznosi 5%.

- Tijekom predtranzicijskog razdoblja stopa nezaposlenosti je ispod 7%.
- Početkom tranzicije porasla je na 18%
- Kulminira 2002. godine kada iznosi 24”
(389.000nnezaposlenih)
- 2007. se vraća na 17%.

Phillipsova krivulja

- Odnos inflacije i nezaposlenosti, je suprotan onom koju predviđa teorija (podsjeća na stagflaciju)
- Raste inflacija i raste nezaposlenost
- Problem nelikvidnosti (neplaćanje računa između poslovnih subjekata), jer brojni poslovni subjekti u trenutku pada aktivnosti rastežu rokove plaćanja obveza umjesto da racionaliziraju poslovanje (smanje troškove, plaće i cijene)
- Tako je izgubljena veza između pada ekonomske aktivnosti i promjene nezaposlenosti, koja treba dovesti do pada cijena i plaća, tako ne postoji niti veza nezaposlenosti i inflacije (tečaj ostaje ključna determinanta inflacije)

Kretanje tečaja i neto izvoz

- Već ranih 50.-tih godina raste značenje tečaja za unapređenje konkurentnosti
- Sve do 1992. Hrvatska je u režmu fksnog tečaja (1974. raspad Bretoon-oods sporazuma)
- Rast tečaja je unaređivao konkurentnos i unapređivao pokrivenost uvoza izvozom.
- Nus pojava je bilo smanjenje plaća (konkurentnost) što dovodi do zahtjeva za rastom plaća i automatski i rastom cijena.
- To uzrok stalnih devalvacija (“utrka devalvacije i inflacije”)

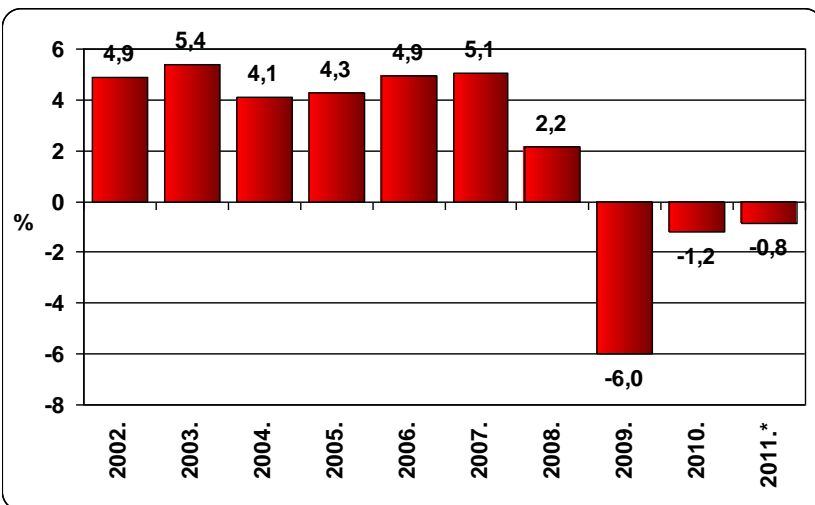
- Pokrivenost uvoza izvozom tijekom predtranzicijsko razdoblja bila je između 70 i 80%.
- Trgovinska bilanca Hrvatske bila je u defecitu, ali kada se pribroje prihodi od turizma i suficit u trgovinskoj razmjeni s ostalim republikama a bivše države, očito je hrvatska prije stabilizacijskog programa bila u suficitu.

- Tranzicija i stabilizacijski program mijenjaju model rasta od forsiranja izvoza ka modelu rasta financiran fiškom štednje u visokorazvijenim zapadnim zemljama.
- Stabilizacija rezultira snažnom aprecijacijom realnog tečaja, a priljev stranog kapitala omogućuje potrošnju veću od mogućnosti, kronični deficit tekućeg računa i gomilanje vanjskog duga

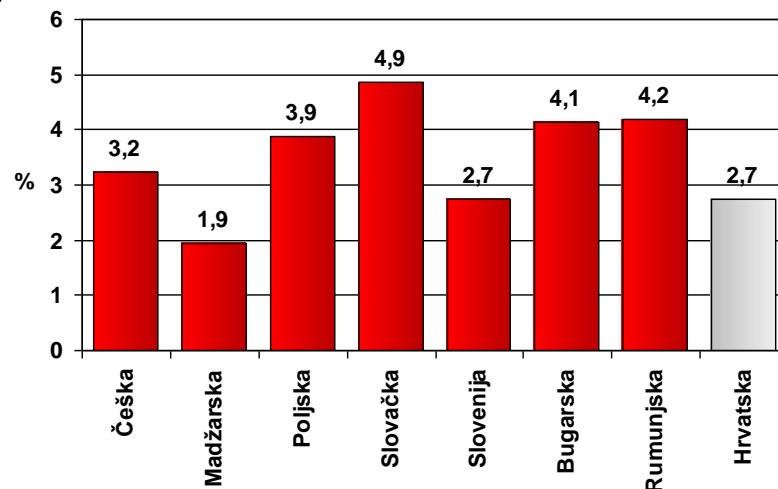
Razdoblje 2001.-2010.

Stope promjene realnog BDP-a

Hrvatska

Zemlje usporedivih značajki

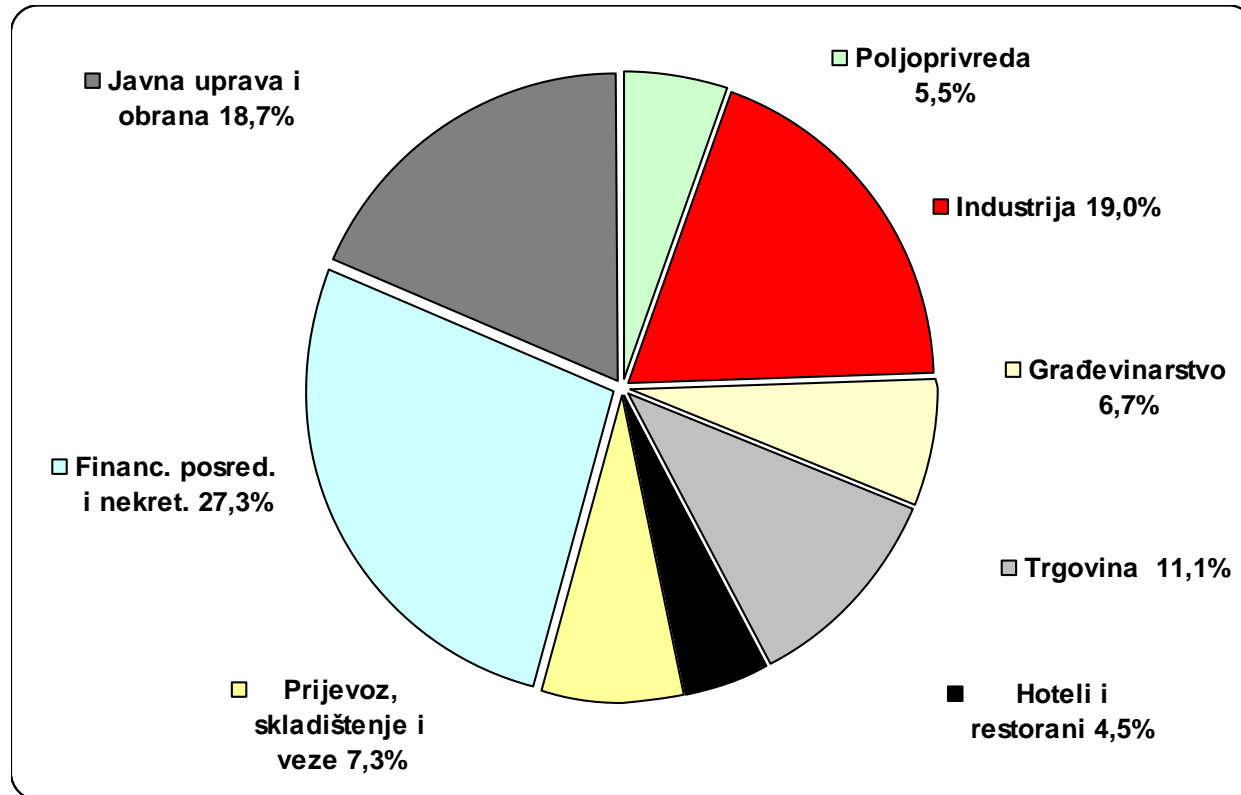
* Prvo tromjesečje 2011.

Napomena: Krajem 2010. DZS je objavio revidirane godišnje podatke o BDP-u za razdoblje od 1995. do 2007. Podaci od 2007. godine su privremeni. Više informacija dostupno je na www.dzs.hr

Izvor: DZS

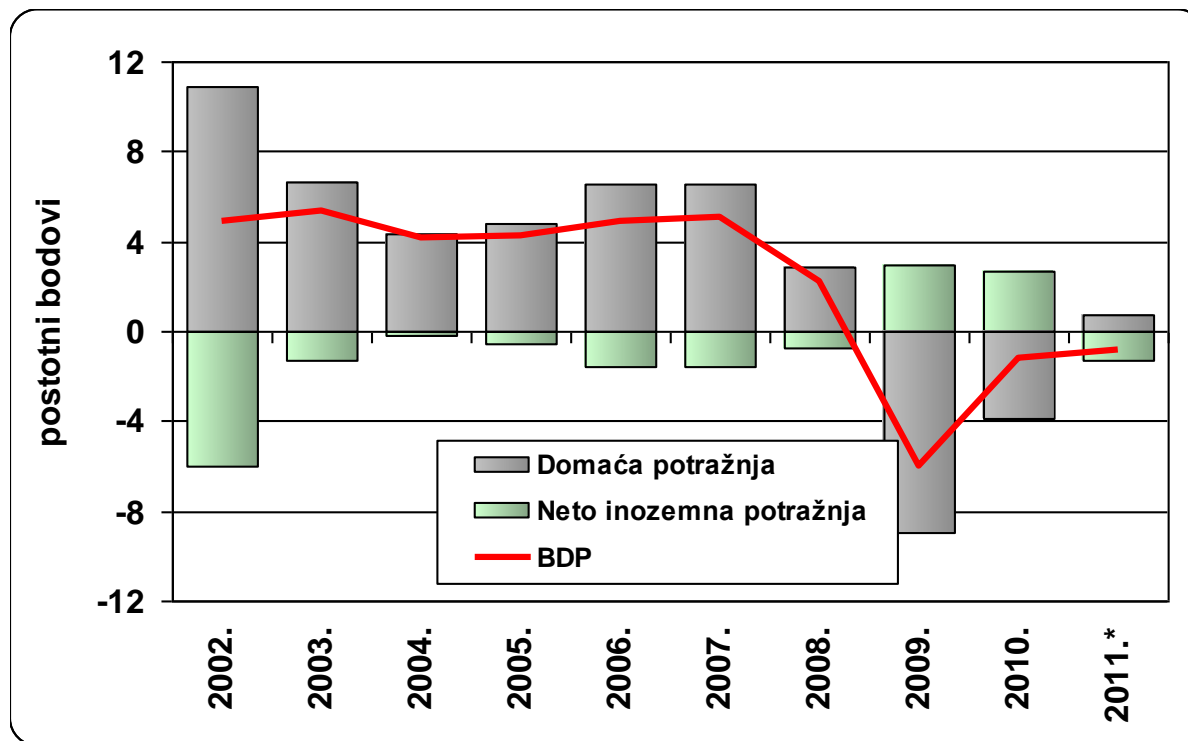
Prosječna godišnja stopa rasta realnog BDP-a, 2001. – 2010.
Izvori: Eurostat, DZS, nacionalni statistički uredi

Struktura bruto dodane vrijednosti, u tekućim cijenama, 2010.

Izvor: DZS

Doprinosi domaće i neto inozemne potražnje rastu BDP-a

* Prvo tromjesečje 2011.

Zbog primijenjene metode izračuna realnih stopa promjene BDP-a i njegovih sastavnica, zbroj doprinosa komponenata u prvom tromjesečju nije u potpunosti jednak godišnjoj stopi promjene BDP-a.

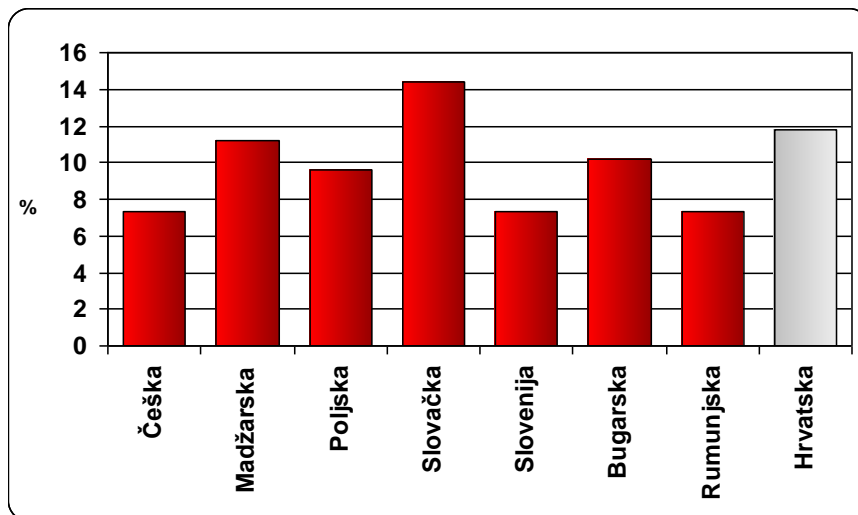
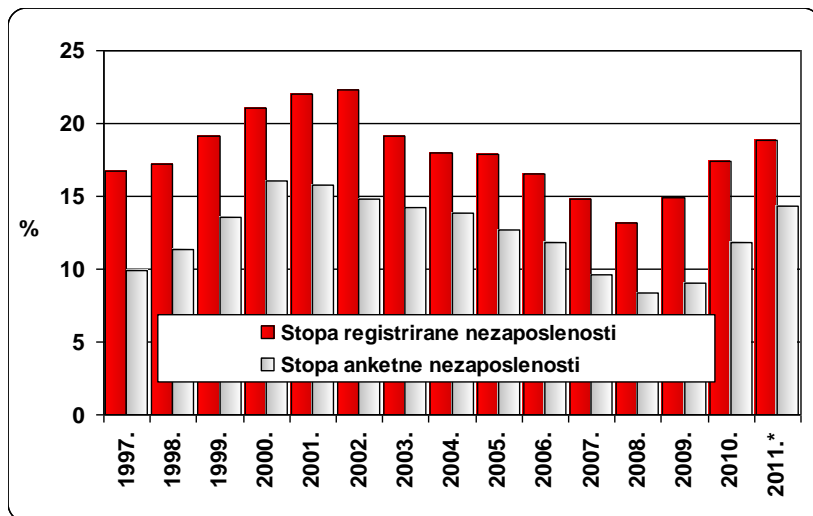
Podaci od 2007. godine su privremeni.

Izvor: DZS

Stopa nezaposlenosti

Hrvatska

Stopa anketne nezaposlenosti,
zemlje usporedivih značajki, 2010.

Anketa o radnoj snazi se od početka 2007. godine objavljuje u tromjesečnoj dinamici. Stopa anketne nezaposlenosti odnosi se na osobe stare 15 i više godina.

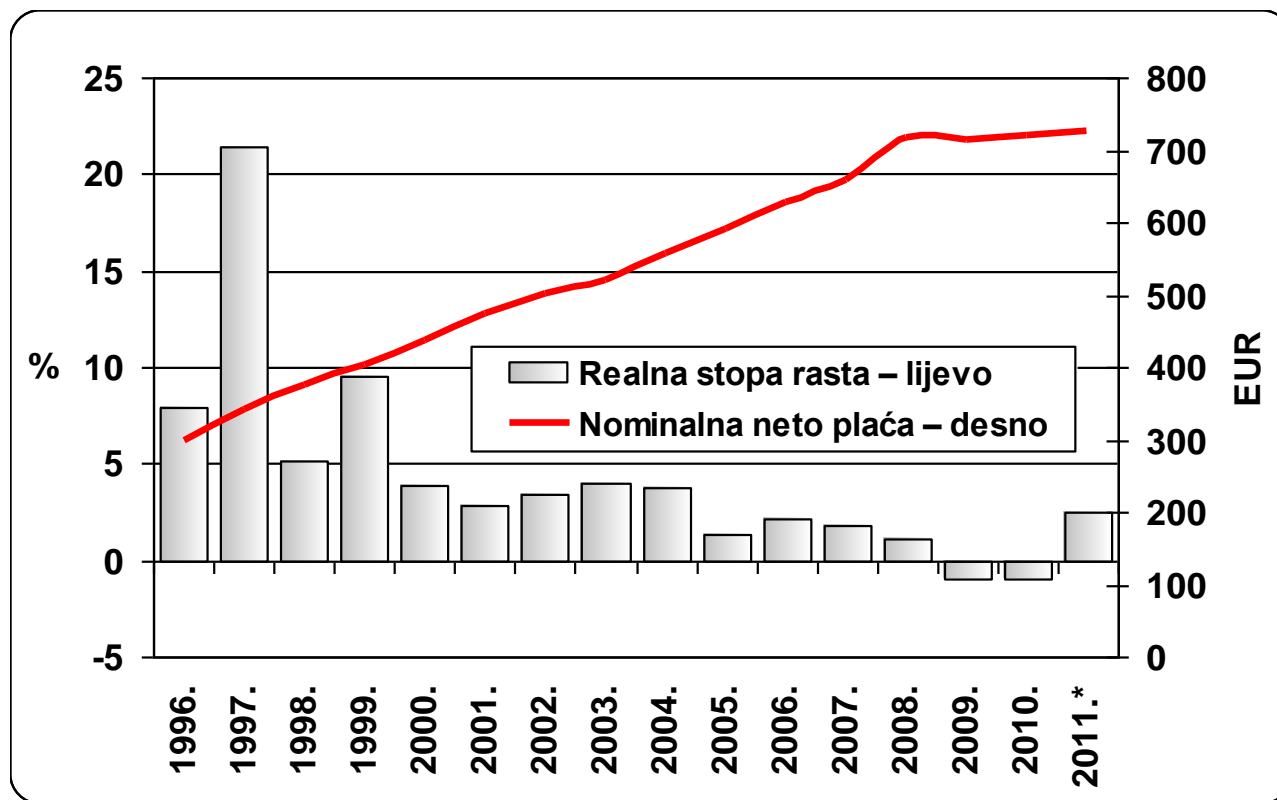
* Administrativna stopa nezaposlenosti – razdoblje siječanj – svibanj 2011.; stopa anketne nezaposlenosti – prvo tromjesečje 2011.

Izvor: DZS

Napomena: Stopa anketne nezaposlenosti odnosi se na osobe u dobi 15 – 74.

Izvor: Eurostat

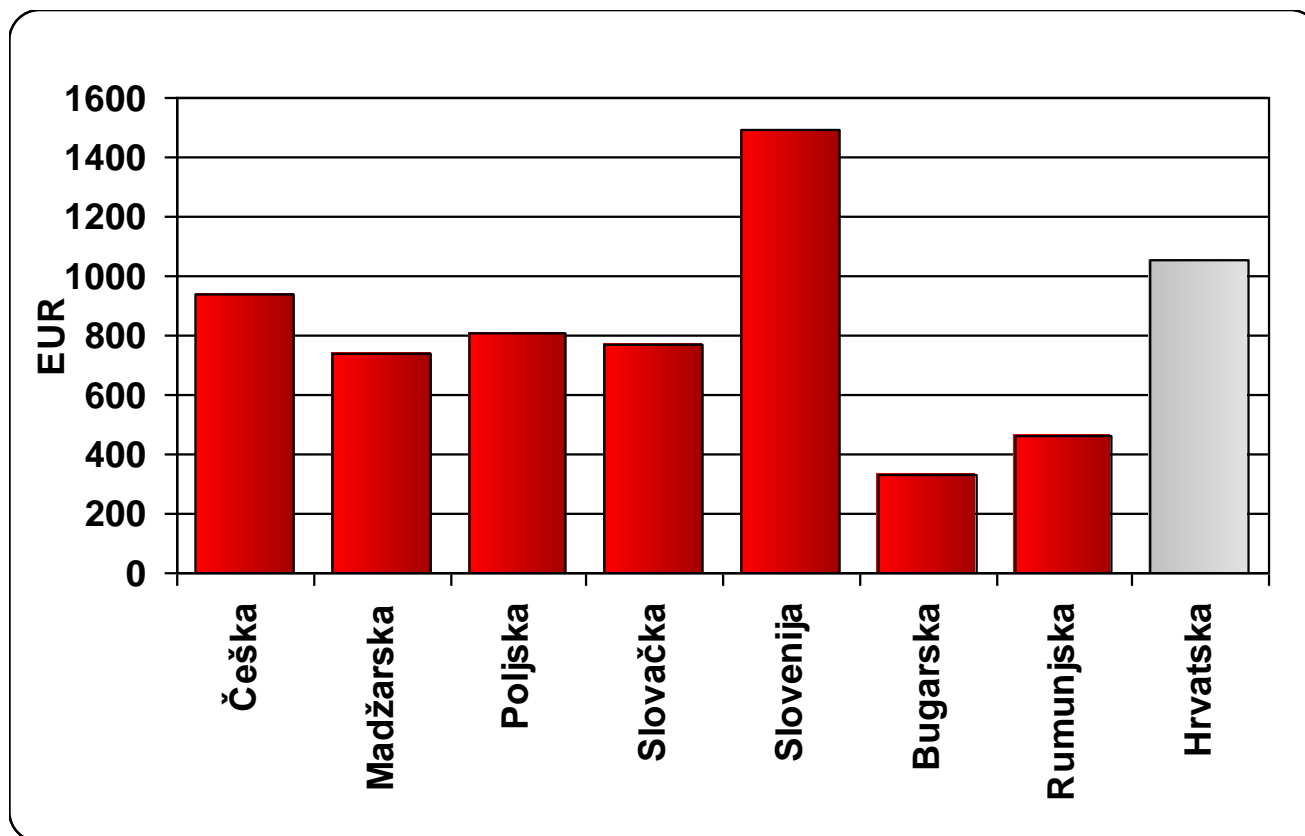
Nominalne i realne neto plaće

* siječanj – travanj 2011.

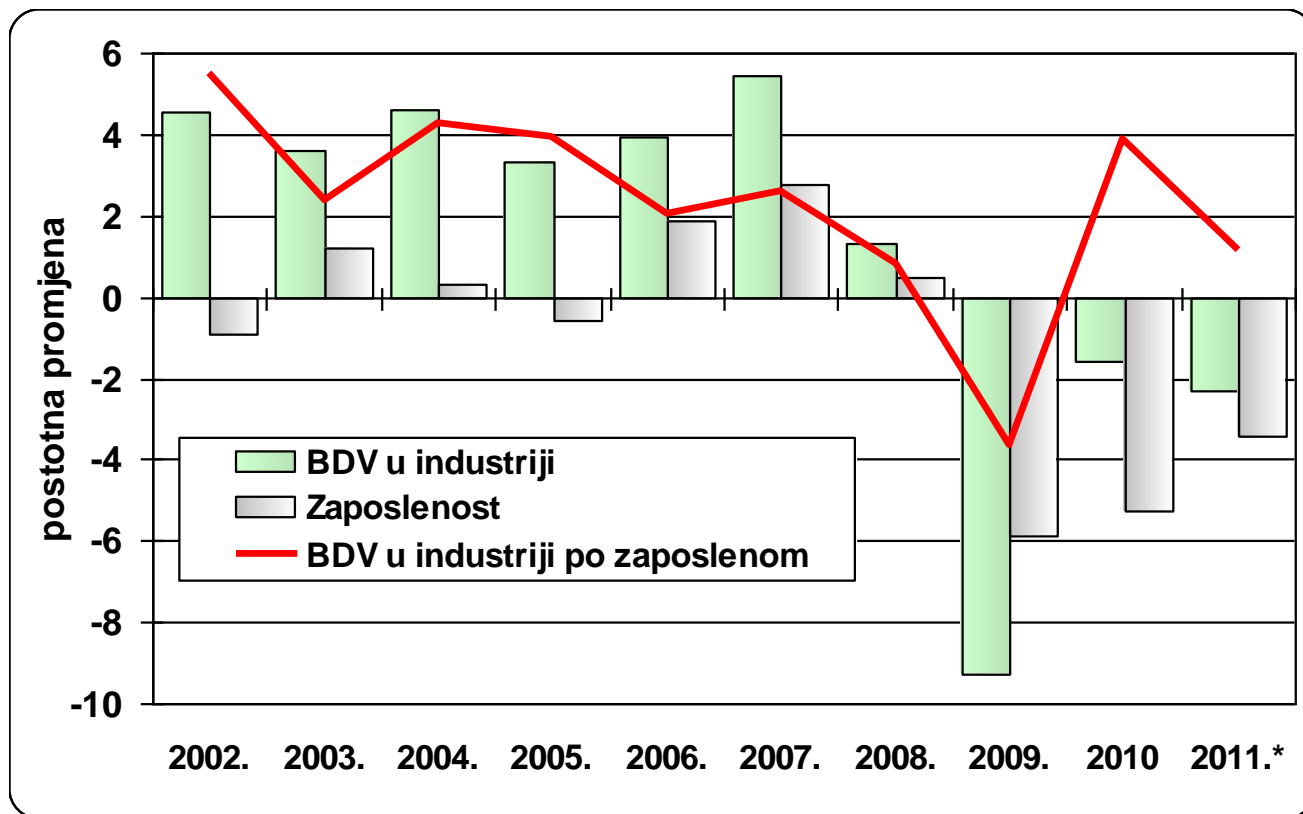
Izvori: DZS, HNB

Ukupni mjesečni trošak rada u privredi za 2010.

Ukupni trošak rada prikazan je kao prosječna mjesečna bruto plaća.
Izvori: DZS, nacionalni statistički uredi

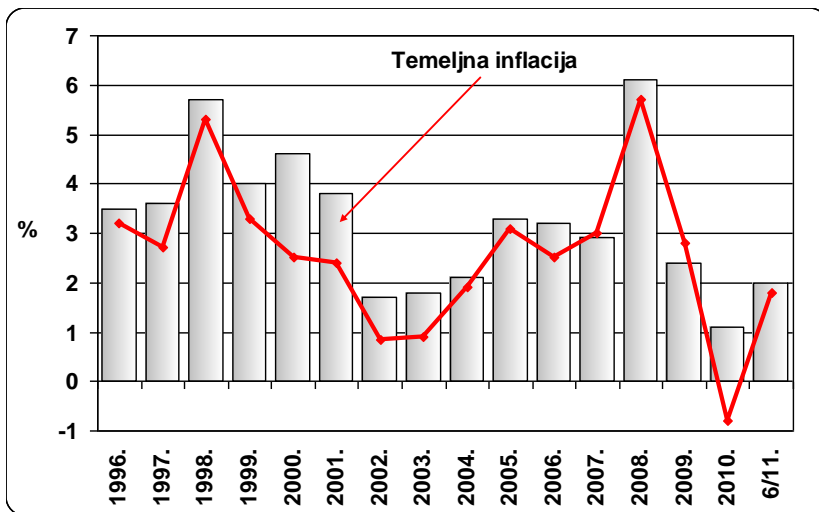
Bruto dodana vrijednost u industriji po zaposlenom

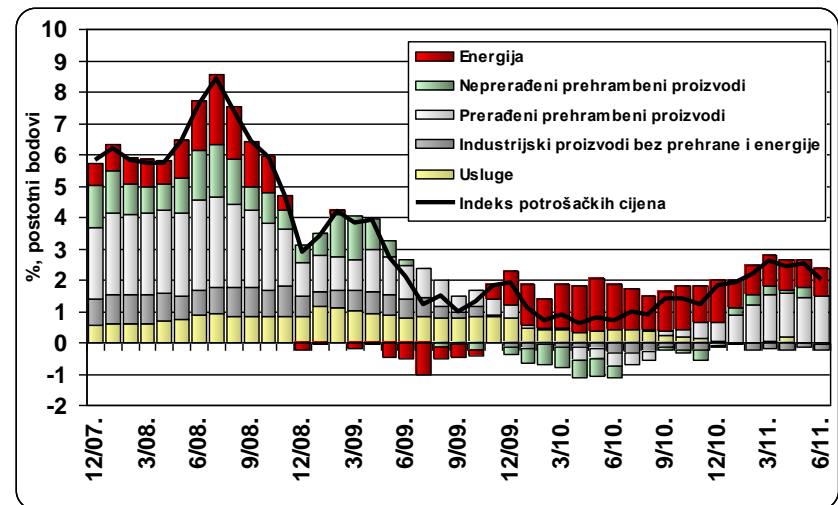
* Prvo tromjesečje 2011.
Izvor: DZS

Inflacija

Hrvatska

Godišnje stope inflacije i doprinosi komponenata inflaciji potrošačkih cijena u Hrvatskoj

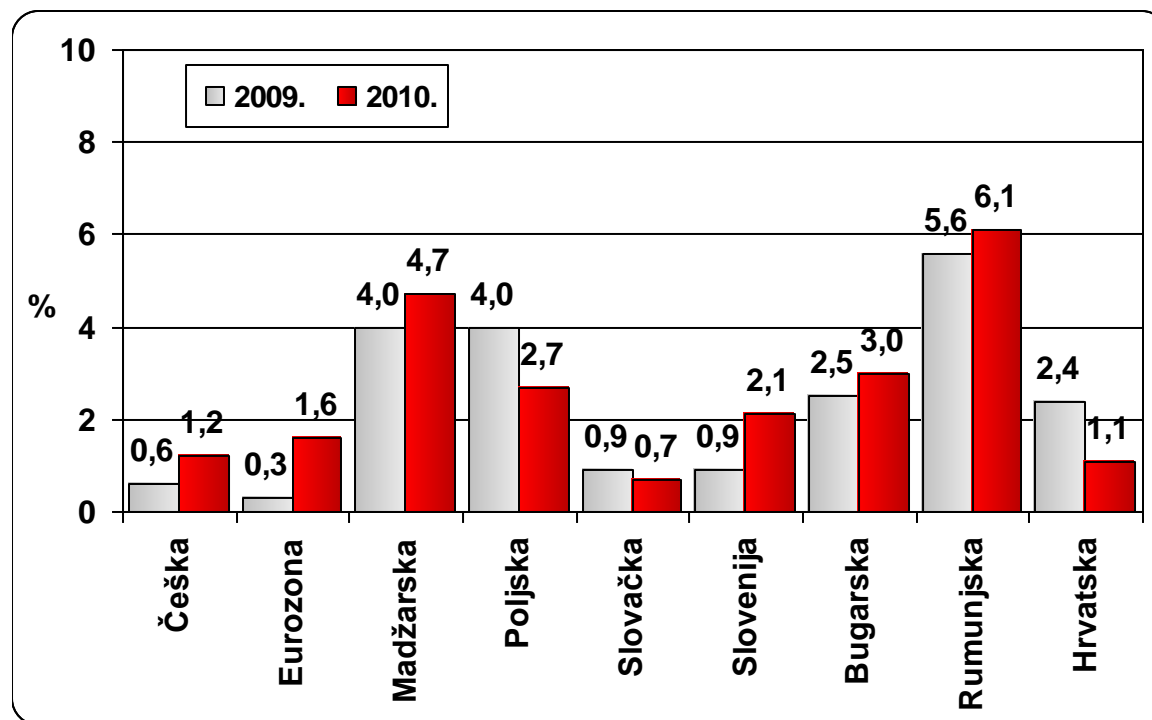

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena (do kraja 1998. inflacija mjerena indeksom cijena na malo) i temeljna inflacija, prosječne godišnje stope promjene, zadnji podatak odnosi se na godišnju stopu promjene.

Izvor: DZS

Izvor: DZS

Usporedba inflacije u Hrvatskoj, eurozoni i odabranim zemljama

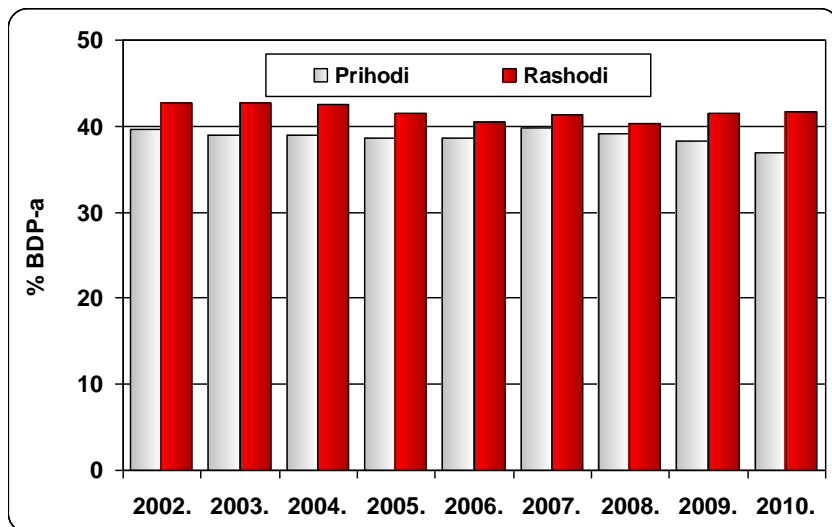

Prosječne godišnje stope promjene. Inflacija u Hrvatskoj mjerena je indeksom potrošačkih cijena, dok je u ostalim odabranim zemljama mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena
Izvori: DZS; Eurostat

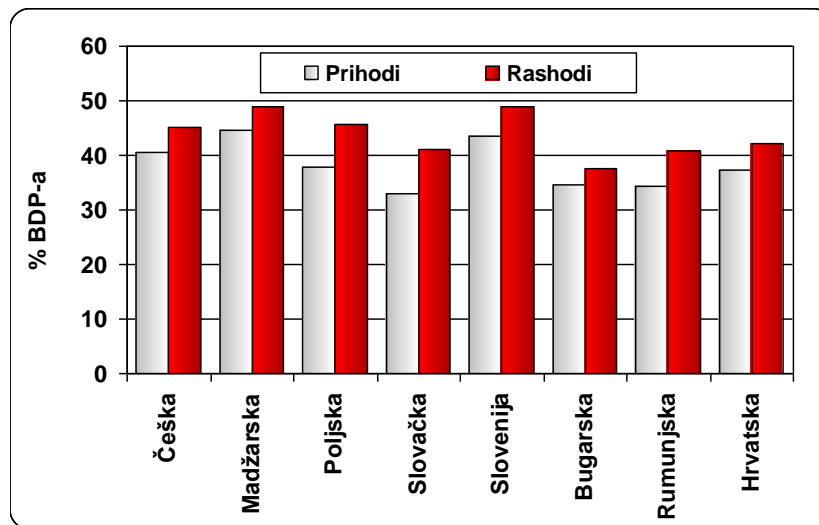
Prihodi i rashodi konsolidirane opće države

Hrvatska

Zemlje usporedivih značajki,

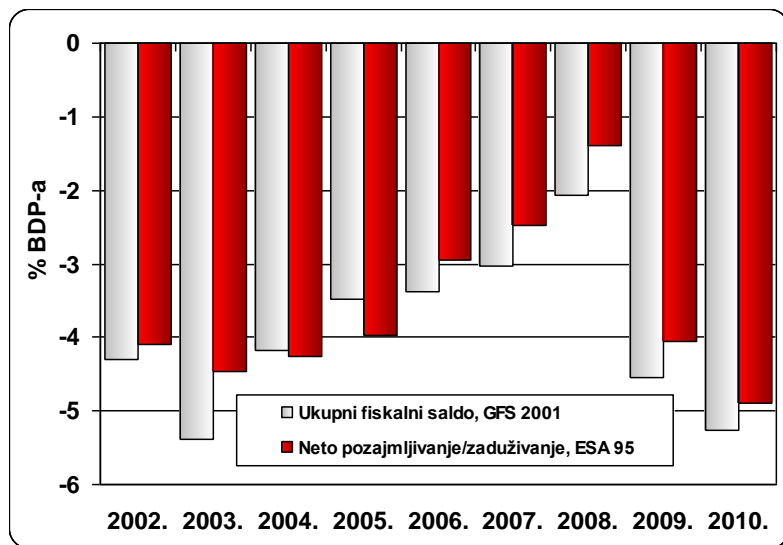
Svi podaci prikazani su na gotovinskom načelu osim podataka za HAC i HC u razdoblju nakon 2004. Podaci o prihodima i rashodima konsolidirane opće države prikazani su prema GFS 2001 metodologiji. Rashodi su uvećani za nabavu nefinancijske imovine. Od 2008. HAC je isključen iz obuhvata opće države. Izvor: MF

Sukladno ESA 95 metodologiji. Podaci za Hrvatsku procjena su HNB-a na temelju preliminarnih podataka MF-a prikazanih u skladu s GFS 2001 metodologijom. Izvori: Eurostat, MF

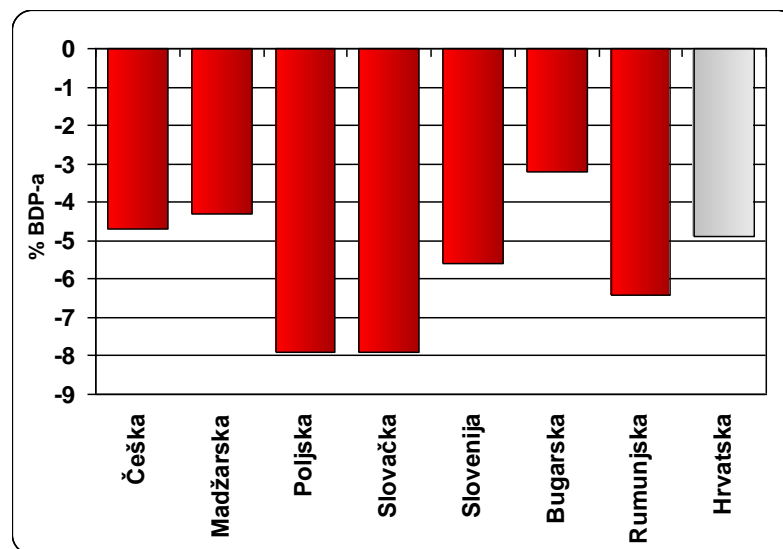
Saldo konsolidirane opće države

Hrvatska

Ukupni fiskalni saldo (GFS 2001) za 2002. i 2003. prikazan je na gotovinskom načelu, a nakon toga na modificiranom obračunskom načelu. HAC, HC, HFP i DAB uključeni su od 2001., pri čemu je HAC isključen od 2008. U izračun salda uključene su godišnje isplate povrata duga umirovljenicima (više o metodologiji izračuna salda vidi u Biltenu 165 u Okviru 4.). Neto pozajmljivanje/zaduživanje prema ESA 95 metodologiji za 2010 procjena je HNB-a na temelju preliminarnih podataka MF-a prikazanih u skladu s GFS 2001 metodologijom
Izvori: Eurostat, MF, HNB

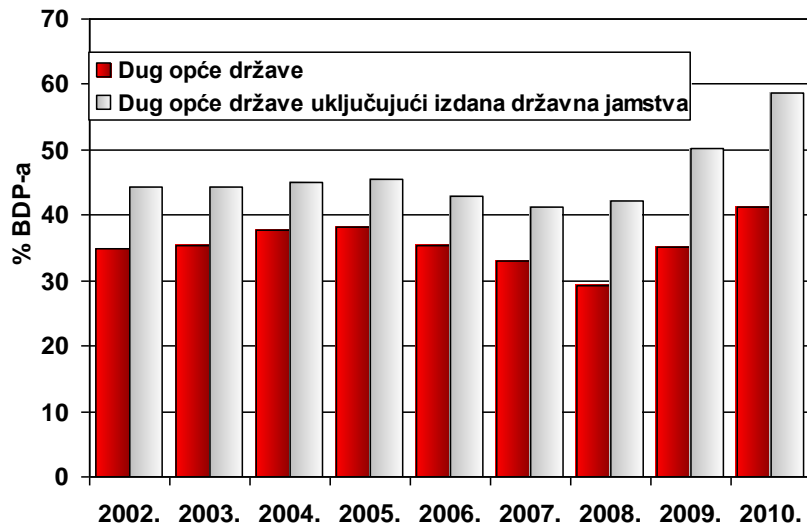
Zemlje usporedivih značajki,

Sukladno ESA 95.
Izvori: Eurostat, MF

Dug opće države

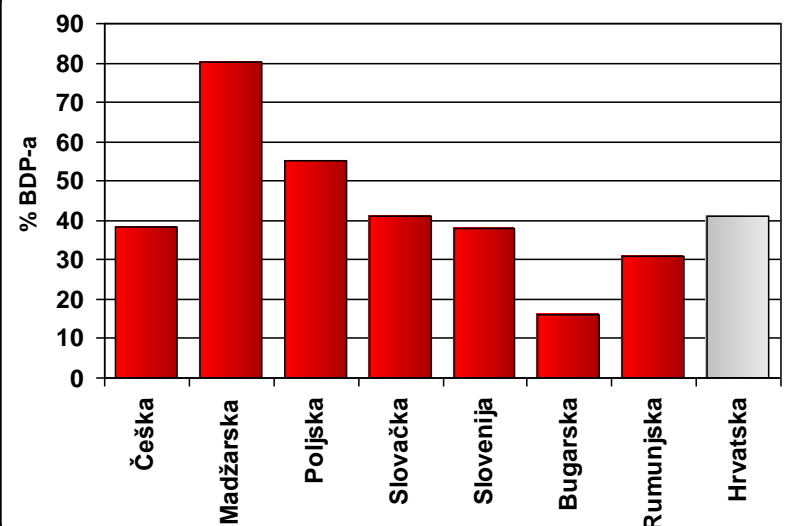
Hrvatska

Izdana državna jamstva uključuju domaći i inozemni dug ostalih sektora za koji jamči središnja država (uključujući HBOR). Od 2008. dug HAC-a isključen je iz duga opće države.

Izvor: HNB

Zemlje usporedivih značajki,

Izvori: Eurostat, HNB

TRŽIŠNO RESTRUKTURIRANJE I PRIVATIZACIJA

ZAJEDNIČKA OBILJEŽJA PRIVATIZACIJSKOG PROCESA **TRANZICIJSKIH GOSPODARSTAVA**

- Njihova istodobnost
 - 12 istočnoeuropskih zemalja
 - 15 država bivšeg SSSR
- Od 1980.- 1990. nulte i negativne stope rasta
- Državno vlasništvo negira poduzetništvo i privatnu inicijativu
- Završetak procesa konstituiranja nacionalnih država (22)

POJAM TRANZICIJE

- Tranzicija i reforma
- Reforme - popravljivanje postojećeg društva
- Tranzicija- razbijanje “okvira”- uspostavljanje građanskog društva

ZADAĆA EKONOMIJE I POLITIKE TRANZICIJE

- **TRI KOMPLEKSA PLURALIZACIJE**

1. Pluralizacija VLASNIŠTVA

2. Pluralizacija TRŽIŠTA

3. Pluralizacija POLITIČKOG USTROJA

PLURALIZAM VLASNIŠTVA

- **Barijere:** monopolu i monizmima
(monopol vlasništva, tržišta i političke moći)
 - Vlade zemalja u tranziciji trebaju stvoriti barijeru vlasničkoj i političkoj moći

PLURALIZAM TRŽIŠTA

- POJAM INTEGRALNOG TRŽIŠTA
- TRŽIŠTE RADA I KAPITAL

PLURALIZAM POLITIČKOG USTROJA

- Višestranačka parlamentarna demokracija
- Funkcija pravne i socijalne države
- Zaštita ljudskih prava i sloboda

TRŽIŠTE I POLITIČKA DEMOKRACIJA

- **Političke slobode:**
 - sloboda proizvođača
 - sloboda potrošača
 - sloboda rada
- **Bez političkih sloboda nema ni slobodnog tržišta**

TRANZICIJA MAKROEKONOMSKOG OKRUŽENJA

- Odnosi se na:
 - monetarni, fiskalni, carinski, i cijeli financijski i bankarski sektor
 - prijelaz od “mekih” na “tvrda” financijska ograničenja (karakteristika tržišne ekonomije)
 - to vodi većoj štednji i većem investiranju i to efikasnom investiranju

REZULTATI STABILIZACIJSKOG PROGRAMA 1994/5.

- **SLAMANJE INFLACIJE**
- **PRIJELOM U TRENDU PADA PROIZVODNJE**
- **TVRDA FINANCIJSKA OGRANIČENJA**

LIBERALIZACIJA

- Ukidanje monopola i utjecaja države na gospodarstvo
- Put od plana do tržišta
- Tržišni odnosi mogu funkcionirati:
 - stabilan ekonomija
 - demokratsko ozračje
 - političke slobode
 - Tržišno orijentirani sustav
 - Svijest okrenuta zakonitosti ponude i potražnje

6 područja liberalizacije

1. Ukidanje kontrole cijena
2. Sloboda trgovine
3. Ukidanje državnih subvencija
4. Privatizacija
5. Slobodno uključivanje ino-poduzeća
6. Zatvaranje poduzeća i osnivanje novih

MJESTO U SVJETSKOJ EKONOMIJI

- Sve zemlje u tranziciji zauzimaju:
 - 5,5 % BNP
 - 7,0% IZVOZA
 - 6,9% UVOZA
 - 29,9% STANOVNIŠTVA
 - 25,8% POVRŠINE

ZEMLJE U TRANZICIJI

- trideset zemalja srednje i istočne Europe, te Azije.
- Sve bivše soc. zemlje osim Kine i Vijetnama (na tom putu ali sporije), dok su Sj. Koreja i Kuba ostali na starim dogmama

POLITIKA TRANZICIJE U HRVATSKOJ

- Doktrina ekonomskog neoliberalizma
- Divlji kapitalizam
- Narušeni stabilni odnosi rada i kapitala
- Problem integralnog tržišta
- Reforma društva blagostanja
- Odnosi tržišta i demokracije

Tranzicija u Hrvatskoj

- 2002.-2011. god. 90,1% banaka kontroliraju stranci
- /sanacija poduzeća nije učinjena/
- Tečajna politika-dovodi do nekontroliranog uvoza
- Preskupa mirovinska reforma
 - socijalno područje-zakinuti umirovljenici
 - pljačka u privatizaciji i raslojavanje društva

Izbor politike stabilizacije

- Stabilan tečaj i cijene
- Rast proizvodnje i zaposlenosti i soc. sigurnost građana
- Izvoz
- Nije dovoljno reći “Europa je naša sudbina” jer sudbina može biti i loša, već treba definirati svoje ciljeve i interese da Hrvatska prođe što bolje

1990-2002.

- Priljev iz inozemstva /ino-dug + FDI/ 20 mlrd. US\$
- BDP se smanjuje za 2,4 mlrd US\$
- Zaposlenost pada sa 1,6 na 1,3 milijuna
- Nezaposlenost raste od 161.000 na 390.000

TO ZNAČI DA INO-ULAGANJA NE PRIDONOSE
STVARANJU RADNIH MJESTA, VEĆ IH
ZATVARAJU

- Interes stranog kapitala je profit. Profit se može ostvariti i uz smanjenje radnih mjesta.

Višeslojna neravnoteža prije pretvorbe

- Neravnoteža između agregatne ponude i agregatne potražnje
- Strukturna neravnoteža između najvažnijih djelatnosti (industrije, agrara i infrastrukturnih djelatnosti)
 - Politika cjenovnih škara (poljoprivredni proizvodi planski niske cijene, industrijski proizvodi planski visoke cijene)
- Sektorska neravnoteža različitih industrijskih grana
- Vanjskotrgovinska neravnoteža

Osobitosti hrvatskog procesa privatizacije

- **Društveno a ne državno vlasništvo**
 - **velika poduzeća-pod snažnim utjecajem državnih i političkih faktora**
 - **mala i srednja poduzeća imaju veći stupanj tržišne slobode**
- **Nepoznat titular vlasništva**
- **Samoupravljačka ekonomija**
- **Društveno vlasništvo ne sadrži razvojnu potenciju(nema prirodnog odnosa vlasnika, poduzetnika, uprave i zaposlenih)**
- **Rat i velikosrpska agresija na Hrvatsku (25-30 mlrd US\$)**

Etapa tržišnog restrukturiranja

- Poljska- mješoviti privatizacijski model (podjela dionica ukupnom stanovništvu, prodaja zaposlenicima uz popust, privatizacija stečajem poduzeća)
- Mađarska- “slučaj po slučaj” privatizacija za inozemne ulagače koji imaju kapital
- Češka i Slovačka- “vaucherska-kuponska” privatizacija (podijeljeni besplatni kuponi da kupuju dionice)
- Slovenija- “kompromisni model privatizacije” (podjela i prodaja državnog vlasništva)

Hrvatski privatizacijski model

- Pretvorbena etapa
- Privatizacijska etapa
- Kuponska privatizacija
- Privatizacija portfelja HFP
- Privatizacija banaka
- Privatizacija javnih poduzeća

Pretvorbena etapa

- Pretvorbom se transformira neodređeno društveno vlasništvo u određeni oblik vlasništva
- Određeni oblik – privatno ili državno vlasništvo
- Transformacija društvenog vlasništva u društvo kapitala (d.d. ili d.o.o.)
- Sva sredstva u procijenjenoj visini 20 mlrd. DM trebala su Fondu za razvoj i biti iskorištena za modernizaciju i ubrzan gospodarski razvoj.
- Sredstva su većinom završila u sanaciji tekućeg deficita državnog proračuna

- **4 varijante pretvorbenog modela:**
 - otkup poduzeća (kupci, preferirani kupci-zaposlenici)
 - dokapitalizacija (kapital ostaje u poduzeću)
 - pretvaranje duga u ulog (dobavljači, banke i krediti-pretvaraju potraživanja u dionice)
 - prijenos dionica i udjela državnim fondovima (preostala vrijednost poduzeća nakon provedene prve tri varijante postaje vlasništvo HF za razvoj (70%), RFMIO (20%), Fond MIO poljoprivrednika (10%%))

- **Struktura uplate dionica:**

- stara štednja 64%
- gotovina 22%
- obveznice 14%

Razvojna funkcija prikupljenih sredstava je sekundarna a primarna je stabilizacija državnih financija

Privatizacijska etapa

- Hrvatski fond za razvoj i mirovinski fondovi morali su naći prave vlasnike (poduzetnike)
- Modeli.
 - HFP javnom dražbom ili izravnom pogodbom prodaje zainteresiranim kupcima
 - kuponska privatizacija-mogućnost besplatne dodjele dionica određenim kategorijama građana (socijalna funkcija - ekonomska u drugom planu)
 - privatizacija portfelja HFP
 - privatizacija banaka
 - privatizacija javnih poduzeća

Kuponska privatizacija

- Putem vouchera u poodamkloj tranzicijskoj etapi, u portfelj ulaze poduzeća u tvrtke koje do tada nisu prodane u okviru redovne aktivnosti HFP
- Socijalna funkcija je primarna a ekonomska sekundarna
- Načelo besplatne dodjele kupona nije bilo linearno
- Posebne kategorije stanovništva: vojni invalidi Domovinskog rata, obitelji poginulih hr. branitelja, obitelji zatočenih i nestalih, civilni invalidi rata, vojni invalidi, prognanici i izbjeglice-povratnici, bivši zaposleni na okupiranom području (226.171 građana, 1,7 milijardi us\$)

- 7 Privatizacijskih Investicijskih Fondova (PIF-ovi) za realizaciju kuponske privatizacije u vlasništvu poslovnih banaka
- Vršeći pritisak na HFP, PIF-ovi su uspjeli dio svog portfelja zamijeniti kvalitetnijim” dionicama HFP-a
- Špekulacije PIF-ova među sobom ruše cijenu stečenih dionica na svega 10-15% nominalne (vlasnici po niskim cijenama prodaju svoje udjele, a PIF-ovi po višim cijenama sve to prodaju strancima i domaćim investitorima).

Privatizacija portfelja HFP

- Nakon završetka pretvorbe HFP prodaje preostali portfelj gospodarskih subjekata
- Svugdje gdje državni fondovi imaju više od $\frac{1}{3}$ ili čak $\frac{1}{4}$ vlasništva ne može se govoriti o dovršenoj privatizaciji (za ključne odluke je potrebno $\frac{2}{3}$ glasova).
- Gotovina čini svega cca 24% ukupnih uplata, a bezgotovinska plaćanja 76% uplata (stara štednja 71%)
mali dioničari (bivši zaposlenici) masovno ne podmiruju svoje obveze i njihove dionice prelaze u HFP.

- Propast malog dioničarstva je dvojak:
 - Dividende se rijetko isplaćuju
a dobit se izvlači kroz prenapuhane troškove poslovanja
 - mali dioničari otplaćuju nominalnu vrijednost, a tržišna je vrijednost kapitala potpuno pala
 - država je izvođače radova i dobavljače oprema u obnovi ratom porušenih naselja i infrastrukture plaćala dionicama poduzeća u kojima je imala manjinski udio

Privatizacija banaka

- Prije 1990. 4 banke raspolaže s 2/3 aktive svih banaka(visoki stupanj koncentracije)
- Privatizacija banaka započinje usred ratnih zbivanja tzv. “herojska privatizacija” od 1990.- 1993.
- Najveći komitenti banaka postali su njihovi vlasnici, a apsurd je da su to bili i najveći dužnici tih banaka.
- Temeljem nepodmirenih i revalorizacijom višestruko uvećanih potraživanja banke su postale vlasnici svojih komitenata.
- Prva etapa pretvorbe banaka košta porezne obveznike cca 4 milijarde USD

- Trošak sanacije banaka koje su ukupno platili porezni obveznici procjenjuje se na više od 13 milijardi USD.
- Proces sanacije banaka završen je prodajom banaka uglavnom inozemnim ulagačima (preko 90%)

Privatizacija javnih poduzeća

- Netransparentan proces prodaje nedostupan stručnoj i široj javnosti
- Prodaja putem javnih dražbi ili izravnim pregovorima
- Sve je to u funkciji proračunskih rashoda odnosno budžetskog deficita
- Prodaju javnih poduzeća ne diktira tržišna situacija nego proračunski manjak.(Pliva; HT; INA; i sl.)